

nuances, duality of image-bearing structure, interpenetration of exterior and interior, a lot of implications.

Interaction between impressionism and symbolism was very broad – (Symbolists in their compositions actively used impressionistic techniques) and requires a separate research. It is highly peculiar to impressionism to be syncretic, so it naturally unites with other styles, especially with symbolism. In the literature of the late XIX - early XX century many writers used syncretism of styles. Their compositions contained as realism, as well as symbolism and impressionism. In the literature a clash of impressionism with symbolism was expressed by the suggestion of emotional experiences, feelings and impressions.

Impressionism, realism, naturalism, symbolism.

УДК 81'373.612.2

ПЕРСОНІФІКАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДИ В РОМАНАХ У. ГОЛДІНГА

***М. О. Зозуля, кандидат філологічних наук
Національний авіаційний університет***

Розглянуто персоніфікації об'єктів природи в романах У.Голдінга. Визначено, які концепти на позначення природних об'єктів отримують визначення за допомогою цього виду метафори. Вивчено, які саме характеристики живої істоти використовуються в процесі персоніфікації. Встановлено, що персоніфікація створює цільний та яскравий образ об'єктів природи як живої істоти.

Концептуальна метафора, персоніфікація, яскравий образ об'єктів природи, жива істота.

Людині притаманна властивість наділяти життям природу, її об'єкти та явища. Сонце, місяць, річки та водоспади, земля, небо, різні рослини, дощ, грім, вітер тощо набували в очах людей рис живих істот, що є проявом персоніфікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Цей вид метафори можна знайти не тільки у творах художньої літератури [1; 2; 3; 6, с. 15], а й у піснях [5, с. 58], єгипетських ієрогліфах [4] та навіть у мові науки [7]. Це пов'язано з тим, що людей завжди приваблювали неживі та абстрактні явища, які були наділені характеристиками людини [6, с. 15].

Мета дослідження – розгляд такого виду концептуальної метафори, як персоніфікація, що використовується під час осмислення об'єктів та явищ природи в романах британського письменника У. Голдінга. Персоніфікація визначається як особливий підвид метафори, для якого харак-

терне перенесення рис, властивостей та ознак живої істоти (людина, тварина тощо) на неживі предмети або явища.

Виклад основного матеріалу. У результаті аналізу творів автора в текстах його дванадцяти романів було виділено 3425 метафоричних виразів (проявів концептуальної метафори в мовленні), які було згруповано у дві концептосфери: СВІТ ЛЮДИНИ (1901 приклад – 55,5 %) та СВІТ ПРИРОДИ (1524 приклади – 44,5 %). Встановлено, що в процесі метафоричного переосмислення об'єктів природи (857 метафоричних виразів) персоніфікація відіграє значну роль: при метафоричному визначенні концептів на позначення об'єктів природи більше половини них (506 метафоричних виразів) отримують визначення саме за допомогою персоніфікації. В романах У. Голдінга персоніфікуються такі концепти на позначення об'єктів природи, як *СОНЦЕ*, *МІСЯЦЬ*, *ВОДА*, *МОРЕ*, *РІЧКА*, *ВОДОСПАД*, *ГОРИ*, *СТРІМЧАК*, *ЛІС*, *ДЕРЕВА*, *КУЩІ* та *КВИТИ*. Всі ці об'єкти природи так чи інакше оживають на сторінках романів.

Розглянемо на прикладах, як саме представлені об'єкти природи в романах. Такий природний об'єкт, як *СОНЦЕ*, постає перед нами як істота, що має руки: *The golden hands of the sun stroked him warmly and he was conscious of sunlight like waves as if someone were stirring it with a paddle.* 'Золоті руки сонця тепло гладили його, й він відчував, що сонячне світло було хвилями, які начебто хтось ворушив веслом' [Darkness Visible, p. 263]; . . . *the warm hand of the sun.* '... тепла рука сонця' [Pyramid, p. 214].

Ця істота також може відчувати: . . . *the sun's enmity* . . . '... ворожість сонця ...' [Lord of the Flies, p. 14]. У цьому випадку почуття є негативними.

СОНЦЕ є досить активною істотою, яка може рухатися: "And so he shall! Let him (the sun) move as he chooses!" «І він таки так зробить! Нехай він (сонце) рухається, як хоче!» [Rites of Passages, p. 37]; чи танцювати: "To tell you the truth, Mr Willis, I am so glad to see him (the sun) up there with the snowy clouds about him that he may dance a jig for all I care!" 'Якщо казати правду, містере Віллісе, я такий радий бачити його (сонце) там зверху із сніговими хмарами над ним, що воно може навіть танцювати джигу – мені все одно!' [Rites of Passages, p. 37].

СОНЦЕ може йти: *By the early evening the sun had gone and a brassy glare had taken the place of clear daylight.* 'На початку вечора сонце пішло та мідне сяйво посіло місце чіткого денного світла' [Lord of the Flies, p. 145]; та повертатися: *When the sun comes back ...* 'Коли сонце повернеться ...' [Inheritors, p. 36]; повзти: *He saw the sun below him with its snail movement...* 'Він бачив сонце під собою, яке рухалося, як равлик' [Pincher Martin, p. 69]; *The sun woke me, as it crawled on to my face . . .* 'Сонце розбудило мене, коли повзло по моєму обличчю ...' [Pyramid, p. 21]; чи кудись лізти: *We wait here for the sun to climb the sky ...* 'Ми почекаємо тут, поки сонце вилізе на небо ...' [Rites of Passages, p. 36]; "Sir, I do not know how the sun may behave among those gentlemen ashore but I know that he (the sun) climbs up the sky in the royal navy." «Сер, я не знаю, як сонце мо-

же поводитися серед тих джентльменів на березі, але я знаю, що воно (сонце) лізе на небо в королівському флоті» [Rites of Passages, p. 37].

Воно п'є, як жива істота: ... *the mist is drunk up by the sun* ... '... туман випитий сонцем ...' [Fire Down Below, p. 258]; *The sun will drink up the mist*. 'Сонце вип'є туман' [Inheritors, p. 47]; та розмовляє, як людина: *He approved of the sun which said nothing but lay there, brighter and brighter and purer and purer*. 'Він схвалював сонце, яке нічого не казало, але лежало там, дуже яскраве й чисте' [Darkness Visible, p. 47].

СОЛЦЕ може дивитися на щось: ... *the sun looked down into the top of the dead tree and breathed warmly on the two people*. '... сонце дивилося на верхівку мертвого дерева та тепло дихало на двох людей.' [Inheritors, p. 142]; і навіть підморгувати: *The sun winked at him*. 'Сонце підморгнуло йому.' [Pincher Martin, p. 98].

Воно сидить: (*the gap*) ... *it was full of golden light and the sun was sitting in it*. '(галявина) ... вона була наповнена золотим світлом, й сонце сиділо в ній' [Inheritors, p. 228]; малює: *The sun was making a stipple of bright spots over the undergrowth and the wet brown ground*. 'Сонце малювало пунктиром з яскравих плям по підліску та вологій коричневій землі' [Inheritors, p. 110]; пускає стріли: . . . *the afternoon sun emptied down invisible arrows*. '... полуденне сонце випускало невидимі стріли' [Lord of the Flies, p. 61]; хапає щось руками: *A cloud moved away from the sun and the sun itself seized him with many golden hands and warmed him*. 'Хмара пішла від сонця, та сонце саме стиснуло його багатьма золотими руками й зігріло його.' [Darkness Visible, p. 263]. Воно може оволодіти чимось: *The air is warm and sometimes hot, the sun lays such a lovely hand on us!* 'Повітря було теплим та іноді навіть гарячим; сонце дуже добре нами оволоділо!' [Rites of Passages, p. 189]; або чинити опір: *The sun resisted without apparent effort our naval broadside!* 'Сонце опиралося нашому флотському ... без видимих зусиль' [Rites of Passages, p. 39].

Інше світило, МІСЯЦЬ, також має частини тіла, а саме живіт: ... *the Sky Woman (moon) has a full belly!* '... Небесна Жінка (місяць) має повний живіт!' [Scorpion God, p. 108].

Як і сонце, місяць має почуття, які визначаються як негативні: ... *moon. She was Artemis of the bombers, more pitiless than ever before*. '... місяць. Вона була Артемідою бомбардувальників, більш безжальною, ніж коли-небудь до цього.' [Darkness Visible, p. 13].

ВОДА, невід'ємна складова природи у творах У. Голдінга, має руки: ... *an arm of water*... '... рука води ...' [Pincher Martin, p. 204]; та голос: *This cave more or less squeezed the water flat, which was why it only had that top voice*. 'Ця печера більш-менш стиснула воду, і саме тому вона мала тільки такий високий голос' [Paper Men, p. 135]. Вода може бути самотньою: ... *the loneliness of the water* ... '... самотність води ...' [Inheritors, p. 79] чи оскаженілою: *I turned warily in my fastened seat and inspected the world of furious water that stretched and slanted beyond our stern window*. 'Я обережно повернувся на моєму прикріпленому стільці й вивчав світ оскаженілої

води, що простирався по той бік нашого кормового вікна' [Rites of Passages, p. 25].

Вона також може існувати в певному фізичному стані, наприклад спати: *The water was not awake like the river or the fall but asleep ...* 'Вода, на відміну від річки та водоспаду, спала ...' [Inheritors, p. 12]; чи бути мертвою: ... *the dead water ...* '... мертва вода ...' [Inheritors, p. 188].

ВОДА у романах письменника розмовляє: *That was what the water spoke of ...* 'Це було тим, про що казала вода ...' [Paper Men, p. 89]; реве: ... *the roar of the water ...* '... рев води ...' [Inheritors, p. 34]; *The waters roared clear over my head.* 'вода заревіла прямо над моєю головою' [Pyramid, p. 109]; чи шипить: ... *the only sound was the hissing and puddling of the water...* '... єдиним звуком було шипіння та каламутність води ...' [Pincher Martin, p. 12]; *I heard the hiss of the waters in the air ...* 'Я чув шипіння води у повітрі ...' [Fire Down Below, p. 181].

Зазначимо також, що вода може дихати: *Every minute the water breathed round the death rock and flowered into a field of whiteness.* 'Кожну хвилину вода дихала навкруги мертвої скелі та розквітала білосніжним полем' [Lord of the Flies, p. 187]; ходити: *Down, down the waters went, whispering like the wind among the heads of the forest.* 'Вниз, вниз йшла вода та шепотіла наче, вітер поміж голів лісу' [Lord of the Flies, p. 105]; стрибати: ... *the water leaped from the rock ...* '... вода стрибнула зі скелі ...' [Pincher Martin, p. 31]; та танцювати: ... *the water danced alongside the rock.* '... вода танцювала вздовж скелі' [Pincher Martin, p. 175].

ВОДА може вдарити вас: ... *the water hit him from head to foot.* '... вода вдарила його з голови до ніг' [Pincher Martin, p. 36]; оволодіти вами: *The water took him with a freezing hand.* 'Вода взяла його холодною рукою' [Pincher Martin, p. 110]; та навіть виграти: *They say the water always win.* 'Кажуть, вода завжди перемагає' [Close Quarters, p. 240]. Тож ця істота є досить таки небезпечною.

МОРЕ також має частини тіла: *All at once he had a waking vision of the gull rising and flying east over the sea's shoulder.* 'У ту ж мить в нього виникло видіння чайки, що піднялася та летіла на схід над плечем моря' [Pincher Martin, p. 115].

Його почуття можуть бути як негативними: *There is lightning playing on the skirts of a wild sea.* 'Блискавка грається на краю скаженого моря' [Pincher Martin, p. 188]; так і нейтральними: *The sea in fact was as savagely indifferent to us as the ice.* 'Море, фактично, було також невблаганно байдуже до нас, як і лід' [Fire Down Below, p. 239].

Воно також характеризується наявністю певних психологічних процесів, тобто, наприклад, може збожеволіти: *But now on either hand the sea went mad ...* 'Але тепер з обох боків море оскаженіло ...' [Fire Down Below, p. 182]; здатне видавати різноманітні звуки: *The uproar of the sea sank to a singing note in the ears.* 'Галас моря зменшився до дзвону у вухах' [Pincher Martin, p. 37]; ... *the sea roared ...* '... море ревло ...' [Pincher Martin, p. 180].

МОРЕ, як і живі істоти, може пересуватися в просторі: ... *last fling of the sea* '... останній швидкий рух моря' [Lord of the Flies, p. 61].

Вплив моря на об'єкти може різнитися. Воно може бути добрим та лагідним: *The sea nuzzled under his arm again*. 'Море знову ткнулося носом йому під руку' [Pincher Martin, p. 23]; *The sea no longer played with him. It stayed its wild movement and held him gently, carried him with delicate and careful motion like a retriever with a bird*. 'Море більше не гралося з ним. Воно припинило свій скажений рух й ніжно тримало його, несло його ніжно та обережно, наче ретривер птаха' [Pincher Martin, p. 22]; а може й, навпаки, діяти негативно: ... *the sea knocked him down and stood him on his head*. '... море збило його з ніг і стояло на його голові' [Pincher Martin, p. 37]; *His legs below him were not cold so much as pressed, squeezed mercilessly by the sea ...* 'Ноги під ним не так змерзли, як були стиснуті, безжально здавлені морем ...' [Pincher Martin, p. 13]; чи просто ігнорувати: ... *the sea ignored him, treated him as a glass figure of a sailor or as a log that was almost ready to sink but would last a few moments yet*. '... море ігнорувало його, ставилося до нього як до скляної фігурки моряка, або колоди, що вже майже збиралась тонути, але ще трошки протримається' [Pincher Martin, p. 11].

Такий об'єкт природи як РІЧКА може поставати перед нами у вигляді живої істоти в певному фізичному стані: *The water was not awake like the river or the fall but asleep ...* 'Вода, на відміну від річки та водоспаду, спала ...' [Inheritors, p. 12]. Також вона може розмовляти (або не розмовляти): *The river did not answer*. 'Річка не відповідала' [Inheritors, p. 76]; носить одяг чи аксесуари: ... *and the flat river laced all over with silver*. '... і річка, вся прикрашена сріблом' [Inheritors, p. 121]; та бігає: *The river did indeed run down the hill*. 'Річка дійсно бігла вниз по схилу' [Spire, p. 106].

Ще один природний об'єкт, ВОДОСПАД, теж має частини тіла: ... *the foot of the falls*. '... нога водоспаду' [Inheritors, p. 24]; ... *the lip of the fall ...* '... губа водоспаду ...' [Inheritors, p. 23]; може не спати: *The water was not awake like the river or the fall but asleep ...* 'Вода, на відміну від річки та водоспаду, спала ...' [Inheritors, p. 12]; та видавати різноманітні звуки, наприклад: *The fall roared by on the either side*. 'Водоспад ревів з обох боків' [Inheritors, p. 93]; зітхає: ... *the sighing of the fall*. '... зітхання водоспаду' [Inheritors, p. 82]; чи може скаржитися: ... *the fall grumbled at him ...* '... водоспад скаржився на нього ...' [Inheritors, p. 104].

Цікаво метафоризує письменник гори. Вони, зокрема, постають перед нами у вигляді живої істоти, в якій є частини тіла: ... *a shoulder of rock ...* '... плече гори ...' [Inheritors, p. 217]; ... *the white head and dark shoulder of the mountain...* '... біла голова та темне плече гори ...' [Scorpion God, p. 71]; ... *the intricate rock face ...* '... складне обличчя скелі ...' [Pincher Martin, p. 34]. Їм притаманний певний фізичний стан: *Beyond them (shapes) the mountains were not only clear all through like purple glass, but living*. 'Під ними (примари) гори були не тільки чистими, наче пурпурне скло, але й живі' [Free Fall, p. 186]; гори також розмовляють: ... *"Mal" said the rocks behind him ...* '... «Мел», – казали скелі позаду нього ...' [Inheritors, p. 83]; співають: *(mountains) They sang ...* '(гори) Вони співали ...'. [Free Fall, p. 186]; носять одяг та аксесуари: ... *an apron of rock ...* '... фартух гори ...'

[Inheritors, p. 50]; *Mountains that wear a white cloak ...* ‘Гори, що носили біле пальто ...’ [Scorpion God, p. 58]; можуть дивитися на когось: *At once she was aware of how the mountain looked down at her.* ‘Одразу ж вона усвідомила, як гора подивилася на неї’ [Scorpion God, p. 69]; ... *the mountain looks up at the sky as if we weren't here ...* ‘... гора дивиться на небо наче нас тут й не було ...’ [Scorpion God, p.71]; ... *and sometimes the mountain stares down – as if we weren't here!* ‘... та іноді гора витріщається – наче нас тут й не було!’ [Scorpion God, p. 71]; або міцно тримати: ... *rock held him tightly.* ‘... скеля міцно тримала його’ [Pincher Martin p. 46].

Ще одною живою істотою є СТРІМЧАК, у якого також є частини тіла: ... *the lip of the cliff ...* ‘... губа стрімчака ...’ [Scorpion God, p. 86; Spire, p. 84; Inheritors, p. 77]. Він співає та виє: ... *the dog voice howled and the cliff howled back.* ‘... голос собаки завивав, й стрімчак завивав у відповідь’ [Scorpion God, p. 99]. Йому також властивий такий вид руху, як тремтіння: ... *the cliffs half hid themselves behind the air and began to shake.* ‘... стрімчаки наполовину сховали себе за повітрям й почали тремтіти’ [Scorpion God, p. 9].

ЛІС в У. Голдінга зображується в образі живої істоти, наділеної певною зовнішністю: *I dived into the sexy woods, turned aside and broke out into fields again.* ‘Я заглибився у сексуальний ліс, повернув убік та знову вийшов на поле’ [Pyramid, p. 97]. Ця істота здатна видавати різноманітні звуки: *The woods were still, yet they hummed and buzzed under the sun.* ‘Ліс був спокійним, але гудів та дзижчав під сонцем’ [Pyramid, p. 26]; *Now the forest stirred, roared ...* ‘Тепер ліс ворухився, ревів ...’ [Lord of the Flies, p. 30]; *The forest near them burst into uproar.* ‘Ліс біля них загаласував’ [Lord of the Flies, p. 140]; та рухатися: *The woods swam.* ‘Ліс плив’ [Pyramid, p. 32].

ДЕРЕВА також наділені зовнішністю: ... *sexy trees ...* ‘... сексуальні дерева ...’ [Pyramid, p. 76]. У них є частини тіла: ... *he stood in the long grass at the foot of the dead tree.* ‘... він стояв на довгій траві біля ноги мертвого дерева’ [Inheritors, p. 180]; ... *the head of the tree ...* ‘... голова дерева ...’ [Inheritors, p. 216]; їм також властивий певний фізичний стан: ... *the standing corpse of the tree.* ‘... труп дерева, що стоїть’ [Inheritors, p. 21]; *Trees still lived at the top ...* ‘Дерева все ще жили нагорі ...’ [Inheritors, p. 126]; ... *the dead tree ...* ‘... мертве дерево ...’ [Inheritors, p. 22, p. 66,]; ... *the dying elms ...* ‘... вмираючі в’язи ...’ [Darkness Visible, p. 176]; ... *the huge oaks and clumps of elms that Elizabeth said were dying.* ‘... великі дуби та група вязів, які, як казала Елізабет, вмирали’ [Paper Men, p. 43].

ДЕРЕВА в образі живої істоти досить активно діють. Вони здатні видавати різні звуки, наприклад, стогнати: *Now and then there would come a gut of wind so that the trees moaned and tossed their arms imploringly, though they had been rooted in our soil long enough to know better.* ‘Іноді приходив порив вітру, й дерева стогнали та, благаючи, простирали руки, хоча вони росли на нашій землі достатньо довго, щоб знати краще’ [Pyramid, p. 11]; чи ревіти: *Far beneath them, the trees of the forest sighed, then roared.* ‘Далеко під ними дерева лісу зітхнули, потім заревіли’ [Lord of the Flies, p. 98]; ... *the big tree stirred its leaves, woke, roared and was silent again.* ‘... велике

дерево поворушило листям, прокинулось, заревіло й знову замовкло' [Scorpion God, p. 80]. Вони рухаються: *The trees were moving faster*. 'Дерева рухались швидше' [Inheritors, p. 202]; та дихають: *The trees above were flailing up flames and the breath from them was attaching him*. 'Дерева наверху молотили полум'я, і їх подих досягав його' [Inheritors, p. 198]; носять одяг та аксесуари: ... *the crown of the tree*. '... корона дерева' [Scorpion God, p. 75]; роблять щось: *They came presently to a clearing that a great tree had made before it died ...*. 'Вони тепер вийшли на галявину, яку зробило велике дерево перед тим, як померти' [Inheritors, p. 21]; і навіть здаються, тобто капітулюють: *The few trees, palms, acacias, hung down their foliage as if they had given up*. 'Кілька дерев, пальм, акацій, звісили своє листя, наче вони здалися' [Scorpion God, p. 9].

Спостерігаються поодинокі приклади характеристики КУЩІВ та КВІТИВ як живих істот. Так, КУЩІ зображуються з певними частинами тіла: ... *but the water had risen so that many bushes stood with their feet in it*. '... але вода так піднялась, що багато кущів стояли в ній своїми ногами' [Inheritors, p. 99]; а КВІТИ – у певному фізичному стані: ... *the flowers had died away ...*. '... квіти віджили своє ...' [Inheritors, p. 57].

Як можна побачити з таблиці, що містить результати аналізу виокремлених метафор-персоніфікацій, як кореляти метафоричних виразів використовуються зовнішні, інтелектуальні, фізіологічні та акціональні характеристики.

Персоніфікація об'єктів природи: різновиди властивостей живої істоти

Концепт-референт	Характеристика			
	зовнішня	інтелектуально-емоційна	фізіологічна	акціональна
СОНЦЕ	+	+	-	+
МІСЯЦЬ	+	+	-	+
ВОДА	+	+	+	+
МОРЕ	+	+	+	+
РІЧКА	-	-	+	+
ВОДОСПАД	+	-	+	+
ГОРИ	+	-	+	+
СТРІМЧАК	+	-	-	+
ЛІС	+	-	-	+
ДЕРЕВА	+	-	+	+
КУЩІ	+	-	-	-
КВІТИ	-	-	+	-

Слід зазначити, що при метафоричному визначенні об'єктів природи за допомогою метафори-персоніфікації, частіше за все використовуються концепти, які належать до акціональних чи зовнішніх характеристик. Саме до різноманітних видів діяльності звертається автор при наданні метафоричного визначення майже всім об'єктам природи, окрім КУЩІВ та КВІТИВ. При створенні метафоричних виразів автор звертається до таких видів діяльності живої істоти, як видавання звуків, види руху та пересування у

просторі. *СОНЦЕ, ВОДА, МОРЕ, РІЧКА, ВОДОСПАД, ГОРИ, СТРИМЧАК, ЛІС* та *ДЕРЕВА* можуть розмовляти, сміятися чи видавати різноманітні звуки, притаманні живій істоті. Також шість об'єктів природи з наведених дванадцяти, а саме *СОНЦЕ, МІСЯЦЬ, ВОДА, СТРИМЧАК, ЛІС* та *ДЕРЕВА*, наділені здатністю рухатися, як жива істота, а чотири – *СОНЦЕ, ВОДА, МОРЕ, РІЧКА* – пересуватись у просторі, тобто ходити, бігати, повзти то-що. Інші види діяльності представлені лише поодинокими прикладами. Десять з дванадцяти представлених концептів отримують метафоричне визначення з використанням концептів на позначення зовнішності..

Концепти-кореляти на позначення психічних процесів та почуттів, не відрізняються частотністю використання й співвідносяться лише з концептами *СОНЦЕ, МІСЯЦЬ, ВОДА* та *МОРЕ*. Частотність використання корелятивів, що позначають фізичний стан, є досить значною.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Як свідчить проведений аналіз, явище персоніфікації не являє собою поодиноких окремих прикладів, але навпаки, створює цілісний та яскравий образ різних природних об'єктів як живої істоти. Сонце і місяць, море та річка, гори, стрімчаки та рослини зображені в текстах в образі живої істоти, яка має зовнішність, різні частини тіла, здатна відчувати, характеризується певними процесами психічного характеру. Ця істота не є пасивною і досить активно діє. Вона може розмовляти, співати, ревіти чи видавати інші звуки, рухатися, пересуватися у просторі, взаємодіяти з іншими об'єктами.

Список літератури

1. Новикова Е.И. Метафора в немецкоязычной художественной прозе XVIII-XX веков: когнитивно-синтаксический подход: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.04 «Германские языки» / Е.И. Новикова. — Самара, 2004. — 21 с.
2. Романенко О.В. Олицетворения и овеществления в языке романа Э.М. Ремарка «Возлюби ближнего своего» (сопоставительный анализ подлинника и переводов): автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.20 «Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание» / О.В. Романенко. — Краснодар, 2002. — 19 с.
3. Adams J.E. Woman red in tooth and claw: nature and the feminine in Tennyson and Darwin / J.E. Adams // *Victorian Studies*. — 1989. — Vol. 33. — Issue 1. — P. 7—27.
4. Golgwasser O. Where is Metaphor? Conceptual Metaphor and Alternative Classification in the Hieroglyphic Script / O. Golgwasser // *Metaphor and Symbol*. — 2005. — Vol. 20. — Issue 2. — P. 95—113.
5. Linderman J. Personification – Where Songs Come To Life / J. Linderman // *Canadian Musician*. — 2006. — Vol. 28. — Issue 6. — P. 58.
6. Plotnic A. Breathe life into literary anything / A. Plotnic // *Writer*. — 2005. — Vol. 118. — Issue 10. — P. 15—17.
7. Taylor J. R. Category extension by metonymy and metaphor / J.R. Taylor // *Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast* / Edited by Dirven R., Pörings R. — Berlin-New York: Mouton de Gruyter, 2003. — P. 323—347.

Рассмотрены персонификации объектов природы в романах У.Голдинга. Выяснено, какие концепты, обозначающие объекты природы, осмысливаются при помощи данного вида метафоры. Изучено, какие именно характеристики живого существа используются в процессе персонификации. Установлено, что персонификация создает цельный и яркий образ объектов природы как живых существ.

Концептуальная метафора, персонификация, яркий образ объектов природы, живые существа.

The article deals with the personification of nature objects in the novels by W.Golding. It is believed that this type of metaphor is very important for the process of metaphorisation in the works of this outstanding British writer. Such concepts as SUN, MOON, WATER, MOUNTAIN, TREE are defined with the help of personification in the author's novels.

The attempt was made to find out which characteristics of a living being are used in the metaphorical process of personification. The results of the analysis prove that nature objects for W.Golding are primarily living beings which have certain shape, parts of the body, feelings and emotions.

It is interesting to note that among all features of a living being the most important one is its ability to do something: to see, to utter different sounds, to eat, to move etc. Thus personification is represented not only by isolated examples, but creates a bright image of nature objects as living beings. It is interesting to note that among all features of a living being the most important one is its ability to do something: to see, to utter different sounds, to eat, to move etc. So different nature objects in the novels are able to see or to look at something, to talk to each other, to scream, to laugh, to cry, to eat different meals, to change their place/position in space, etc.

Thus personification is represented not only by isolated examples, but creates a bright image of nature objects as living beings.

Conceptual metaphor, personification, a vivid image of the objects of nature, living things.

УДК 811.161.2'3

АНТРОПОЦЕНТРИЧНА ПАРАДИГМА МОВИ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

О.В. Іванова, кандидат педагогічних наук

Розглянуто ідею антропоцентричності, наукової парадигми мови, розкрито взаємозв'язок мови і людини. Прослідковано розвиток антропоцентричного напрямку в мовознавстві. З'ясовано роль людського фактора у мовній картині світу. Визначено поняття «мовної особистості». Висвітлено напрями антропоцентричної парадигми мови.

© О.В. Іванова, 2013